

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 2 – Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe Plán legislatívnych úloh vlády SR na mesiac jún až december 2021

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Hlavným cieľom návrhu zákona je odstrániť konkrétne aplikačné problémy pri uplatňovaní zákona a doplniť legislatívnu úpravu sektora sociálnej ekonomiky, aby sa sociálna ekonomika naďalej rozvíjala a bola prínosom nielen pre zvyšovanie zamestnanosti ale aj iných prospešných cieľov, ktoré sociálna ekonomika podporuje a ktorých hlavným cieľom je prinášať spoločenský prospech. Návrhom zákona sa dopĺňajú nové ustanovenia týkajúce sa problematiky rodinných podnikov v rámci samostatnej časti, čím rodinné podniky nadobúdajú samostatný právny rámec. Zámerom návrhu zákona v kontexte rodinných podnikov je upraviť rodinný podnik zákonnou normou, a to predovšetkým s dôrazom na vymedzenie jeho určujúcich znakov, medzi ktorými je predovšetkým existencia rodinných väzieb. Návrhom zákona sa v ďalších článkoch novelizujú zákony v súvislosti s úpravou navrhnutou v čl. I. V čl. IV, ktorým sa novelizuje zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sa navrhuje o.i. upravenie výšky poskytovania vyrovnávacích príspevkov pre znevýhodnené osoby a ich alikvótne krátenie podľa rozsahu dohodnutého pracovného času.

Postoj RÚZ k materiálu

Hlavným cieľom návrhu zákona je odstrániť konkrétne aplikačné problémy pri uplatňovaní zákona a doplniť legislatívnu úpravu sektora sociálnej ekonomiky a rodinných podnikov. **RÚZ materiál v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala.**

V priebehu rozporových konaní zostal s RÚZ nevyriešený rozpor vo veci úpravy rodinného podnikania, ktorý opätovne predkladáme na rokovanie tripartity

RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedenú zásadnú pripomienku k úprave rodinných podnikov.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačný bod 46

Žiadame o úplné vypustenie ustanovení návrhu zákona ktoré sa týkajú alebo zavádzajú reguláciu rodinných podnikov, a to bez náhrady.

Odôvodnenie:

Návrh zákona zavádza definíciu rodinného podniku, evidenciu rodinných podnikov v osobitnom registri a tzv. štatút registrovaného rodinného podniku.

Upozorňujeme na skutočnosť, že právna úprava rodinného podnikania a rodinných podnikov nesúvisí s predmetom zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch, do ktorého sa navrhuje táto doteraz právne neregulovaná oblasť doplniť. Týmto navrhovaným nekonceptným doplnením regulácie rodinných podnikov do návrhu novely zákona o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch dôjde k narušeniu konzistentnosti a zrozumiteľnosti právneho poriadku SR a prispeje, okrem iného, k ešte väčšej roztrieštenosti právneho poriadku. Uvedené vychádza z vymedzenia predmetu súčasného zákona č. 112/2018 Z. z., ktorý upravuje subjekty sociálnej ekonomiky, sociálne podniky, organizáciu sektora sociálnej ekonomiky, poskytovanie podpory pre podniky v širšom priestore sociálnej ekonomiky a vymedzenie sektora sociálnej ekonomiky.

Navrhovaná právna úprava rodinných podnikov a rodinného podnikania by mala byť podľa nášho názoru ako taká upravená v právnych predpisoch patriacich v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a

organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „kompetenčný zákon“) do kompetencií Ministerstva spravodlivosti SR, ktoré je zodpovedné za prípravu právnej úpravy napríklad v oblasti občianskeho práva, obchodného práva a Ministerstva hospodárstva SR, ktoré má v gescii, okrem iného, aj podporu podnikania a koncipovania stratégie tvorby podnikateľského prostredia.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky ako predkladateľ návrhu zákona je síce ústredným orgánom štátnej správy pre koordináciu štátnej rodinnej politiky, ale do procesu regulácie rodinných podnikov, by malo zasahovať len ako konzultant, spolugestor v rámci prepojenia právnej úpravy rodinných podnikov v rozsahu vymedzenia vzájomných rodinných vzťahov. Avšak ustanovenie podmienok a právnej regulácie rodinného podniku a vnútorných vzťahov medzi rodinnými príslušníkmi v rámci rodinných podnikov by malo byť vecne koncipované v právnych predpisoch, ktoré sú v kompetencii Ministerstva spravodlivosti SR.

S navrhovanými ustanoveniami upravujúcimi rodinné podniky zásadne nesúhlasíme a žiadame o úplné vypustenie tejto regulácie, najmä z dôvodov, že navrhovaná úprava:

- ☒ žiadnym spôsobom nereflektuje legislatívne a ekonomické problémy rodinných firiem v SR, s ktorými sa v praxi stretávajú v oblasti generáčnej výmeny, procesu nástupníctva a správy majetku rodinných firiem,
- ☒ zavádza ďalšie nové nadbytočné administratívne povinnosti pre podniky, vytvorením osobitného registra pre rodinné podniky na MPSVaR SR; samotná registrácia je len formalitou bez reálneho úžitku pre podniky,
- ☒ výrazne zasahuje do manažérskych kompetencií vedenia rodinných podnikov a slobody podnikania, najmä určením podielu zo zisku po zdanení vo výške 12 %, ktorý má byť investovaný pre zabezpečenie potrieb spoločnej rodiny, ako je vzdelávanie, rekreácia, zdravotná a sociálna starostlivosť, členov rodiny a bývalých zamestnancov podniku. Od registrovaných rodinných podnikov vyžaduje ustanovenie Rady rodinného podniku minimálne s tromi členmi a stanovuje formálne náležitosti štatútu tejto rady ako kolektívneho orgánu rodinného podniku,
- ☒ v neposlednom rade zavádza do podnikateľského prostredia nerovnaký prístup k tzv. rodinným podnikom a ostatným podnikom, čím zhoršuje vyváženosť podmienok podnikania pre jednotlivé podnikateľské subjekty. Problematika rodinného podnikania výrazne prevyšuje rozsah sociálnej ekonomiky, nemožno ju zužovať len na sociálny rozmer rodinných podnikov. Primárnym a legitímnym cieľom rodinných firiem je maximalizácia zisku a dosahovanie ekonomickej pridanej hodnoty, nie sociálna starostlivosť a potreby členov tzv. spoločnej rodiny,
- ☒ neustanovuje žiadne práva a výhody pre podnikateľov registrovaných/evidovaných ako rodinné podniky, ktoré by kompenzovali návrhom zákona široko ustanovené povinnosti rodinných podnikov. Návrh zákona neprináša reálny úžitok alebo výhody pre rodinné podniky, ktoré by sa podľa návrhu zákona evidovali/registerovali, preto sme názoru, že navrhovaná právna úprava rodinných podnikov by bola v aplikačnej praxi len málo využívaná.

Zdroj: RÚZ